

Her skal sigast frá einum knívi, ið ikki var sum knívar flest, men ein listinlærdur skapningur, sum átti í sær sterkan vilja og trøllkenda geisingarmegi, — eitt vápn, ið ikki lat eigaramannin ráða yvir sær, men hevði hann til sín eyðmýkta elting og skjaldsvein. . . .

Eg fekk henda lögna knív á ellivta føðingardegi mínum. Ein stórir felliknívur við brandreyðum skefti. Tíggju skyggjandi stavir vóru ristir í hitt spegilsblanka blaðið. Verland, ið hevði givið mær knívin, vísti mær beinanvegin á hesa innskrift.

ROTTER SATAN stóð.

Hugsa sær: SATAN!

Eg tók blaðið upp og feldi tað í aftur fleiri ferðir, knívurin sýntist sum alt ið nýtt er, trekur og tvørun, krútsterkur, veldigur í smellinum.

Vit báðir Verland høvdu til vana at geva hvør øðrum stórfingnar føðingardagsgávur. Vit spardu pening til gávurnar í fleiri mánaðir, og eg hevði longu meiri enn eina krónu liggjandi í sparikistli mínum til eina gávu at geva Verlandi, á tólváradegnum í desember, og var í góðari tíð, vit vóru enn í juli.

Hvat merkir *rotter*? spurdi eg.

Hetta dugdi Verland ikki at svara uppá, men Ida systir mín, sum var tvey ár eldri enn eg, og lærði týskt í skúlanum, dugdi at týða hetta orðið.

Roter merkir *reyði*, segði hon. *Reyði Fani*, andstygiligt navn.

Verland sýntist eitt sindur foyur.

Hon er so uppgjørd, segði eg.

Eg feldi knívin í aftur og stakk hann í lumman. Eg føldi tyngdina og herðuna í honum ímóti lær-

kreppingini. Reyði Fani! Eg kendi rykkingar av dökkari gleði fara um kropp mín. Nú hevði eg ein knív, so tað munaði. Hetta var mín knívur. Hann æt *Reyði Fani*!

Reyði Fani fekk ongan frið í lummanum hjá mær, hann varð støðugt tikin upp, skoðaður og kannaður, blaðið bresti, so tað hoyrdist sum byrsuskot.

Um kvöldið varð Reyði Fani lagdur á ein stól tætt við seingina hjá mær. Reyðgløðandi lá hann har í náttarskýmingini. Tankar mínir mólu um knívin, eg lúrdi meg frá kvøldbønini og morgunbønini eisini. Sólin skygdi í tí uppretta blaðnum og skeftið logaði reytt.

Eg var tíðliga á fótum. Ida sat einsamøll í køkinum og fekk sær morgundrekka, hon var í stuttbuksum og fimleikaskóm, skuldi summarfrítúr í hagan við vinikonunum. Eg skar mær eina flís av fransbreyði við tí reyða knívnum.

Hatta skalt tú brúka breyðknívin til! deildi Ida. Hygg hvussu tú sjakslar breyðið til!

Eg rendi knívin ígjøgnum gulu breyðskorpuna og lat hann standa.

Tak hann úr aftur! beyð hon.

Eg fatti knívin og rætti hann ertingarsamur upp í móti henni.

Gevst nú! segði hon strangliga. Hoyrir tú?

Hoyrir tú, Marselius! tók hon bønliga í aftur.

Hann er øgiliga hvassur, erti eg aftur, sum ein royk kann hann skera næsasnipin av tær, uttan at tú fólir tað!

Hvat bagir tær, Marselius? segði hon og reisti seg, ørkimlað. Tað er ikki tær líkt at vera so.

Jú, og nú eri eg so! flenti eg og

var eftir henni við knívnum á lofti, noyddi hana upp í ein krók og læt knívin geisa frammanfyri næsasnipinum á henni.

Eg skal biðja pápa taka knívin frá tær! hótti hon og vardi seg ræðsluslugin. So, Marselius! Nú gevst tú við hasum tvætlinum!

Jú, men so skalt tú biðja knívin um fyrigeving! segði eg. Sig: ber yvir við mær kæri knívur!

Far burtur! ýldi hon.

Hvat fanin gera tit, børn? hoyrði eg pápa svøvnþískutan rópa innari í kamarinum.

Eg feldi knívin í og koyrði hann í lumman.

Pápi kom í dyrnar, hálvílatin og við morgungron.

Gev mær handan knívin! Marselius! segði hann.

Eg stakk hondina í lumman og treiv um knívin, meðan eg førkaði meg eftir hæli at úthurðini.

Gev mær handan knívin! tók hann strangliga uppafur.

Eg snúði mær bráðliga og hvarv útum, niður trappurnar, rann eftir teimum morguntómu gøtunum og støðgaði ikki fyrr enn niðri í fjøruni. Her slapp eg mær inn í eitt neyst, leyp upp í tann tóma bátin og setti meg í rongina. Eg tók knívin upp og drifti hann millum fingrarnar. Eg var eitt sindur illur við Reyða Fana, tí hann hevði fingið øði í Idu og pápa. Satt at siga ræddist eg hann eisini eitt sindur. Men eg elskaði hann. Eg legði hitt lívshættisliga blaðið upp móti barkanum á mær og tonkti: um eg nú stakk. . . ! Ein kitlandi kensla fór ígjøgnum meg allan.

Skýmlikt var í tí lága neystinum. Á einum bita hingu triggir blástir grindakýkar. Enn vóru teir bert hálvturkaðir og doyvandi

roykur gekk av teimum. Eg reisti meg alt í einum og høgdi knívsoddin inn í tann fremsta. Suffandi seyraði luftin út úr honum. Eg kruvdi ein aftrat og hoyrði hann andast. Tá hoyrdust fet úti á dráttinum. Eg hoykti meg niður og goymdi meg í bakskutinum.

Fetini hvurvu. — —

So var tað triði kýkurin, hvussu við honum?

Nívandi hveitti eg at hinum báðum dripnu, sum sýntist so skirvisligir og sorgarbundnir. Kanska skuldi eg eirt hinum triðja. So var skaðin minni.

Tó, hví skuldi *hann* eirast? Hann hekk har so tambaður, eins og hann erpaði sær fyri hinum báðum.

Hvat heldur tú, Reyði Fani? Skal hann eirast?

Tað helt Reyði Fani ikki, men var tó ikki so altráur sum áður. Skar bert eina hárfína rivu. Bjølgururin toygdi eitt floyt úr sær, júst sum ein ið hevur fingið eitt bráðligt innskot.

Nú vóru allir deyðir og hingu har so skeivir og hámir.

Eg kendi skomm á mær av hesum hópisleysa herverki mínum.

Hasum slappst tú alt ov lættliga framat, Reyði Fani! segði eg.

Reyði Fani skein sum sólin, og átti ikki minsta angur.

Uttanfyri brandaði hin blái summardagurin. Og eg kendi meg frían og frælsan sum fuglurin. Og kortini var tað sum alt hetta var einki vert.

Ein sólargeisli trongdi seg inn ígjøgnum eina rivu í neystatekini, eg fangaði hann á knívsblaðnum og lat ljósbrotið sveima uppi undir tróðrinum, har teir slunknu kýkarnir hingu í gálga sínum. Eg argaðist av hesi býttligu ógerð, og eisini soleiðis sum eg bar meg at móti Idu. Eg skuldi havt givið pápa knívin. Hann hevði helst slept mær við eini ávaring, og latið meg fingið knívin aftur. So hevði eg ikki verið noyddur at sita her og fjala meg sum ein annar skrælingur, — men verið úti og spælt við Verland og hinar vinmenninar, í hesum vælsignaða veðrinum.

Alt í einum kendi eg á mær hvussu tað var, at vera níðingur, ein útlagin óbótamaður. — —

Tað var nú ikki tað ringasta, at vera útlagin óbótamaður — tað var spennandi — hetta útlagnið fell mær væl. Einsamallur í allari verðini, hataður og jagstraður av menniskjum.

Kortini ikki heilt eina. Ikki ta tíð eg hevði mín góða og sterka fylgisneyta, Reyða Fana, **hjá mær.**

Eg stakk knívin í lumman og smoygdi mær út úr neystinum, stóð eina løtu blindaður av hesum veldiga dagslýsisfloyminum. Tað blinkstraði í aldunum úti á vágni, og likkurnar sveimaðu høgt uppi, sum altíð í góðum veðri, — sum kom einki teimum við uttan at sveima úti í tí stóra tómleikanum, høgt út í hitt endaleysa bláa.

Eg fór tvaglandi út gjøgnum fjørna, útlagin men frælsur sum fuglurin. Alt var stórt, øgiligt,

markleyst, so mær fall í hug at skríggja!

Hvat nú?

Ja, fyrst av øllum mugu vit hava nakað at skera í, helt Reyði Fani.

Tig nú við tær, segði eg.

Alt í einum visti eg hvat eg skuldi gera: fara út til **Skersvíkar**, svimja út á skerið. Bert liggja har og sóla mær. Kanska standa eina løtu á høvðinum, við fótunum langt uppi í tí ørandi høga himmalrúminum.

Knívin kundi eg hava millum tenninar meðan eg svam.

Hvat kundi eg nýta knívin til har úti á tí bera skersklettinum. Skera tonglar? Stinga fliður?

Og kortini var tað, sum var alt hetta einki vert.

Tað var eingin uggi í tí.

Veruliga var eingin uggi í nøkrum.

Uttan í *knívinum* sjálvandi. Eg tók hann upp og vegaði hann í lógvanum, legði varrarnar kíandi at tí reyða skeftinum, og lat hitt lívshættisliga blaðið geisa í sólini.

Víkið frá mær! sigur Reyði Fani. Eg eri einum útlagnum óbótamanni hollur skjaldsveinur og verji. Tríggjar lívtøkur hevur eydnuleysi harri mín í samvitsku síni. Tær vera neyvnan tær seinastu.

Ja, nú er ivaleyst, svaraði eg. Eg var satt at siga eitt sindur ræddur fyri hvat Reyði Fani kundi taka sær fyri, tá ið eg ikki varnaðist ella hevði hann undir aga.

Tann beiski tararoykurin vavdi seg inn í hin søta deymín av nýslygnum grasi og hagaanga. Her, tætt upp at torvheiðunum, hevði Ravna-Grækari eina lítla trøð, har stóð tann lögna kroysan, hann sjálvur hevði bygt av rekaviði, kassafjalum og blikki. Grækari fekkst ikki nógv við trøðna, har vaks næstan einans illgresi og hómilia. Kortini var her ein lítil eplavelta og eitt innigirt rótakál. Hin blómandi veltan stóð sum eitt

dansigólv ið ýddi av dansandi fljóðum í viðbláum kjólum. Forvitnar kagaðu røturnar ymsastaðni fram undan hurlivasanum av bløðum og slokkum, hvítar og lokkandi. Eg var gorchungraður, mær rann vatn í tonnum at síggja hesar leskiligu røturnar. Tað helt Reyði Fani eisini, hann lá og ýldi í lummanum, altráur eftir at fáa okkurt at skera í.

Vit mugu fyrst av øllum vissa okkum at Grækari ikki er inni ella í nærindi, helt eg. Tað var bara at pikka uppá dyrnar. Var hann inni, ja, so bóðu vit hann læna okkum okkurt, ein snøris-stubba til tvong kanska.

So kundi eg samstundis sleppa at síggja hin tama ravnin hjá honum. Sagt var at hann livdi enn, hóast at hann var eldri enn Grækari sjálvur. Hann hevði arvað hann eftir pápa sín. Ravnar kundu fara væl uppum hundrað ár.

Eg dróg tveingin úr øðrum skógvinum og stakk hann í lumman.

Hurðin var ikki læst, men eingin inni.

Eg fór innum. Ein skarpur søtligur roykur stóð mær ímóti. Hetta lítla rúmið var alt ein sugga — blikkdósir og pappeskir,

fløskur, dunkar og rustetnar spannar, ein ryðjaður komfýrur, eitt súkluræð, eitt lítið jólatræ við litfarnum pappírshjørtum hangandi á teimum púrgaðu greinunum. Har vóru tó eisini vakrari lutir: ein gomul plúss-sofa við klunkum, ein dragukista við eiraðum messingverjum, og uppi yvir dragukistuni hekk ein gomul petroliumslampa við glasbrotum. Hesir fínu lutir vóru arvagóðs frá faðir hansara, sum hevði verið lásasmiður. Grækari hevði sjálvur einaferð verið smiður og búð í býnum. Nú hevði hann einki at takast við. Av og á sást hann á seiðabergi.

Ravnurin var ikki at fáa eygað á.

Jú! Har var hann kortini, hann sat á eini hill uppi undir loftinum. Hann sat har púra kvírrur sum stappaður fuglur, men við livandi og eygleiðandi glómum. Í veruleikanum líktist hann ikki ravn, hann var ikki svartur, men viðreyður. Nevið var slitið og arrut. Eyguni reyðrandaði sum hevði hann grátið.

Alt í einum gloppaði hann sín- um bleika nevi og segði:

Halt kjaft!

Eg hvøkk við, eg hevði mest-

sum gloymt at ravnurin hjá Grækari dugdi at tosa.

Halt kjaft! tók ravnurin upp aftur og hugdi at mær, trálíga og nærum biðjandi.

Eg var eitt lítið lotur av berum fjátri — eg hevði sæð hendan ravnin fyrr og hoyrt hann tosa, tá var hann yngri og meira spelkin og flaksaði mangan úti í bøn- um, og øll vistu at hann dugdi nøkur ókvæmisorð, sum Grækari hevði lært hann. Grækari var ein løgin maður, hann klandraðist við øll um alt, og livdi eitt fátækt og eydnuleyst lív her í einsærinum. Har var eisini okkurt um kærleikssorg.

Halt kjaft! segði ravnurin aftur og hirsaði seg, risti á gamla høvuri sínum, so dustrokið stóð úr teimum fjøsutu fjaðrunum.

Halt sjálvur kjaft, fuglur! segði eg, mestsum bert fyri at siga okkurt.

Ein undarligur harmur hevði sníkt seg inn á meg. Henda illa farna kroysan, hin litfarni ravnurin, fátæka, spilta lív Grækari- isar...! Tað neit at hugsa um hetta, eg gjørdist eyður í svølg- inum og fekk ilt í búkin.

Tað skíti eg á! segði ravnurin.

Eg hvøkk aftur. At hugsa sær, hatta dugdi hann eisini at siga!

Eg skammaðist av gamla fugl- inum.

Hann hevði ongan frið á sær, stóð og ruggaði við hálvlettum veingjum og undir hásum gorri flaksaði hann alt í einum niður av hillini og setti seg á súklutvør- stongina. Longu tærnar á honum vóru blóðlítlar og bleikar sum gamlamannafingar. Hálvgapandi sat hann og kikkaði eftir ondini, og gataði meg við einum villum brá, sum ætlaði hann at leypa á meg.

Eg tók Reyða Fana upp og hótti hin reitta fuglin, meðan eg við knívinum á lofti tók meg eftir hæli at hurðini og smeyg mær út.

Tú ræddist hatta neyðars vesala

hímið! segði Reyði Fani. Jú, tú ræddist. Tú ert ein sannur ræðuskítur!

So, tað heldur tú, segði eg og koyrði knívin í lumman.

Eg spákaði mær eitt petti niðan í bøin, legði meg á ryggin í grasið, lá leingi og stardi upp á luftina, har eitt tām av óvikandi fon-skýum myndaðist á tí bláa himni. Eg kendi meg tómur innan. Svongdin. Men ikki einans tað. Eisini ein annar tómlleiki, eitt undarligt vónloysi.

Grækariis skal sjálvur hava røturnar. Hann eigur ikki ov nógv. Hann kanska gongur og gleðir seg til tær.

Tað gjørði ongan mun, um vit tóku eina rót, helt Reyði Fani.

Eg fór oman at girðingini, har røturnar vuku. Í skugganum av einum mosagróvnum grótgarði rann ein løkur. Setti tú teg at húka við henda læk, sást tú sólina stava ígjøgnum kálbløðini, og undir teimum kagaðu hinar bleikgrønu røturnar upp úr vátu moldini.

Til verka! segði Reyði Fani. Hann lá afturlatin og darraði av marglæti í sínum myrka skýli.

Nú kom hann fram, sprakk upp so tað galti. Logaði grammur í sólini. Størstu og bestu rötina vildi hann hava, men hann mátti smyrjast við eina meðalrót. Vit skolaðu hana í læknum. Nú fekk Reyði Fani høvi at skera. Úr bláðnum rann og drap av lívgandi piparkendari rötarsevju. Eitt tvey trý, so var bert toppurin av hesi fyrstu rötini leivdur.

Eina aftrat! segði Reyði Fani. Tað ger einki. Har eru minst hundrað.

Bíða, segði eg og reisti meg til at hyggja um meg.

Nei, her sýntist eingin vandi at vera.

Slevandi og altráður legði Reyði

Grækariis skal sjálvur hava røturnar. Hann eigur ikki ov nógv. Hann kanska gongur og gleðir seg til tær.

Hetta var so láturligt at eg mundi brostið útúr. Um eg hevði tímað, men eg tímdi ikki.

Bráðliga leyp eg á føtur, remdi mær og geispaði, hevði ongan hug at hugsa meir um sorgarligar hugmyndir.

Hvat nú?

Rótarkálið hjá Grækariisi, segði Reyði Fani.

Nei, segði eg. Nei. Ikki nú.

ho

Fani á ta næstu rötina, og tá ið hon og ein aftrat vóru etnar, rændu vit okkum nakrar eyka. Eg skar toppin av teimum, og stakk tær upp undir troyggjuna. Vit sníktu okkum avstað niðan í eina gjótu, at gera okkum dælt við hetta seinasta tjóvagóðsið.

Seinasta rötin var maðketin. Reyði Fani skar inn á henda grøna maðkin og kvetti hann í tvey. Báðir partar rørdi seg eitt lítið eftir skurin, sum í einari neýðars roynd at gera tað gjørda gott aftur.

Vit mugu hava eina aðra fyri hesa ormstungnu! helt Reyði Fani fyri.

Nei, nú verur ikki meir, avgjörði eg.

Innast neit samvitskubitið eitt sindur, alt av hesum lúsuta ráninum av neýðsynjum frá einum fátækramanni.

Kom, Reyði Fani! segði hin útlagni óbótamaðurin við sín trúgva og harðvunna fylgisneyta. Vita skalt tú, at hevnd og týning rámar okkum í seinasta enda.

Men dýrt skal lívið latast, segði fylgisveinurinn. —

Hvat nú?

Skersvíkin, ja. Skerið, sum ikki er gongt útá, hitt tryggja virki og tilrend hjá hinum friðleysa.

Ikki var miðdagur enn, tað sást

á sólini. Dagurinn var langur enn, endaleysur og stórtíkin, ja, soleiðis er um longsta dag, ljóst allt samdögrið, eingin nátt, dagur og aftur dagur. Berur og ómetaligur dagur. Stórfingið floymdi ljósið niður úr endaleysa háa himnahválnum.

Fjörुकletturinn toygdi seg langt út báðumegin við tangum og smáum vikum, ið vóru so líkar sum systkin. Úti á einum tanga stóðu ein maður og ein smádrongur við tráðu. Eg sá, at tað vóru Eskildsen verkfrøðingur og Óli sonur hansara. Hinumegin var bœurin við vælgrónum gryvjabökkum og grótgørðum. Langt uppi í brekkueni stóð ein sláttumaður og brýndi líggja.

Sært tú hatta, Reyði Fani — deyðin, hvessir sær líggjan?

Úti á Skersvíkinni lá ein sorgleysur æðuflokkur og dandaði í tí dragandi tunga runinum. Á sandinum innast í víkinni lógu nakrir turrir kubbar av rekaviði og eitt púrگاð fiskaræð. Ein steinbýtur, tað sást á flennandi tonnunum í skøltinum.

Einastaðni lá ein knortlutur trækubbi, undarligur. Hann var hólputur og greinastumparnir vóru tættir, líktist einum ovurstórum trøllakrabba. Eg handfór hann og kannaði hann gjølla, henda rúruta jassin og fekk eitt innskot. Um eg nú beindi fyri nøkrum av hesum vøkstrunum og lat aðrar sita, so kundi eg fáa okkurt skepils burtur úr hesum, ein mann við ørnum og beinum.

Her fekk Reyði Fanin nakað at skera í, hann mátti vera bæði høvul og sag, og tað var nakað nógv at krevja av honum, men ein steinur varð tikin til hjálpar til tað ringasta. Ein løta fór til at fáa skil á hesum villa stavninum, men sum frá leið kom mannskapils fram: trøllskur í ásjón við stuttum ørnum og longum beinum, og einum peigandi kynslimi millum beinini, hann lótu vit vera sitandi — eitt sindur láturligt var tað, men hann átti at vera har. Hann hevði eisini ein langan og

spengrutan háls. Men einki líkinda høvd.

Hvat er so at gera?

Vit spíska hálsin og taka hin gamla skróturra stenbýtaskrokkin og festa hann á.

So hava vit ein *skurgud* — slíkan sum tey villu dansa um í mána-lýsinum niðri í Afriku.

Ein undarligur skurgudur við skølti og einum láturverdum murti, men kortini var hann meiri óhugnaligur enn láturlættur, ja, heldur hættisligur.

Hvussu skal hann eita?

Týras? Ja, hví ikki.

Síðan máttu vit finna eitt helli til Týras at búgva í. Kom, Reyði Fani!

Vit funnu so eitt hóskaði høli til Týras, eitt skýmlikt gudahov har ímillum steinarnar, við gjarkvaksnum veggjum, mitt í var ein hylur av grønum taraslíggi. Fúlar marflugur og onnur smákykt rúsaðust í hylinum, og á øllum veggjunum ýddi av mjáum dýrum, Tummasi við ongum, við flekkutum buli og darrandi kombum.

Hetta var gudahovi hjá Týrasi — hann var ein marflugugudur, óndi valdsharri teirra vesælu. Hann var ein óndur gudur og átti ikki betri lagnuna uppiborna enn at standa her í hesum heljarhelli. Ella at verða druknaður í slýggj-hylinum — ella sipaður út á víkina. Nei: slongdur yvir hinumegin skerið, so streymurin kundi fara við honum út á villini hav.

Hvat heldur tú? Reyði Fani?

Reyði Fani játtaði. Hann gleddi seg longu.

Nei, segði eg. Vit lata hann fáa frið.

Alt í einum helt eg at Týras stóð og *hugdi* at mær. Av grønlígu skýmingini í hellinum kom eitt duldarfult lív í hetta bleika andlitið, — tómu eyguni *hugdu*. Hugdu at hinum friðleysa og reyða fylgisveini hansara. Ikki ákærandi, men við einum stillum eygnabrá ið visti alt.

Týras var kanska ikki hin óndi **gudurin hjá skriðdýrunum**, so sum

hann var hildin at vera, men gudur teirra heimleisu og valtrandi óbótamanna?

Tvæt! Var hann annað enn ein gamal trækubbi sum eg sjálvur hevði funnið og evnað til?

Og hóast alt — Týras var ikki bert ein deyður lutur. Hann var okkurt meira. Hann *sá*.

Eg tók meg undan honum, mær dámdi einki eyguni, vendi honum bakið, fór oman at sjónum at leita mær eftir onkrum at stikla við. Men fekk tó ikki Týras úr huganum aftur — vendi niðan aftur í hellið til einaferð enn at kanna hann og vísja mær um tað var so at hann hugdi og *sá*.

Jú, Týras hugdi enn at mær, alvitandi og samansvorin.

Hann hevði fingið lív og var vorðin til nakað.

Skilir tú hetta nú, Reyði Fani? Týras er *okkara* gudur. Nú eru vit trýggir. Týras fer at hjálpa hinum útlagna og reyða fylgisneyta hansara og vera teimum hollur.

Kanska fór hann fyrst at krevja eitt *offur*, datt mær í huga. Hvat skuldi eg ofra?

Ravnin hjá Grækarisi, skeyt Reyði Fani upp.

Á, nú tigur tú! segði eg og øtadist við.

Tá fekk eg tað hugskotið: um tað nú var soleiðis at Týras vildi síggja blóð, ja, so kundi eg ofra ein dropa av mínum egna.

Tað ber væl til, segði Reyði Fani. Lat meg fáa ein fingur á tær!

Bíða, segði eg. Eg má hugsa um tað. —

Tað var hetta, at Týras var heiðin gudur. Tað var eisini eitt

teir kallaðu at skriva seg í vald hins ónda.

Hey, Marselius! rópti eitt beint aftan fyri meg.

Tað var Óli Eskildsen.

Eg hvøkk eitt sindur, tí eg hevði ikki hoyrt hann koma.

Óli Eskildsen...! Hvat fjandin skuldi hann nú koma her til? Eg hevði beinanvegin varhugan av at Óli fór at spilla alt. Og tað vísti seg beinanvegin at heimild var fyri mínum illgruna.

— — —

Her kom so hesin Óli Eskildsen, so summarfróur og óvitandi um alt — hann var á *seiðabergi* við pápa sínum, verkfrøðinginum. Og her stóð eg, hin friðleysi óbótamaðurin, hin hataði og bannaði, stóð í grimum tonkum frammanfyri trøllska gudahovi mínum.

Vit báðir Óli Eskildsen vóru javnaldrar; hann var lítil og køggtur, ljóshærdur og við stórum smílandi tonnum, eitt sindur gentuligum. Smílikullu hevði hann eisini í øðrum kjálkanum. Vit gingu í skúla saman og vóru hampuliga góðir vinir. Men tað var eitthvørt við Óla, sum gjørdi tað, at eg viðhvørt ikki kundi torga hann, og tað var tað sama í hesum færinum sum her er talan um.

Tað var beinanvegin Óli sá Týras, og hann átti av hesi skoðsónini, hesum óvanliga skepilsinum, at havt eitt sindur av virðing ella í minsta lagið verið ovfarin.

Nei, hann segði bara:

Hevur tú sjálvur gjørt hasa dukkuna, Marselius?

Hetta er eingin *dukk*! segði eg.

Nei, men hvat er tað so? spurdi Óli góðsliga.

Ein skurgudur! segði eg. Hygg væl at honum.

Óli kom hólíga nærri og kagaði inn í hellið. Hann smíltist eitt lítið.

Hværjum grínur tú so býttliga at? segði eg og østi meg upp Týrasar vegna. Sært tú ikki at hann hyggur at tær?

Smílikullurnar á honum dýptust.

Nei, hvussu meinar tú? spurdi hann. Sovorðin gamal fiskaskrokur sær so einki.

Hygg gjølla at honum! segði eg aftur og hóttaði.

Á, gevst nú! helt Óli fyri og hugdi onkra aðrar staðir.

Tá var tað fjandin spanni í meg. Eg treiv harðliga í herðarnar á honum.

Vent tær tann rætta vegin! segði eg beiskliga.

Ert tú spinnandi ørur? segði hann og hugdi hjálparleysur uppá meg. Hann hevði ikki fatað nakað enn.

Fell á knæ og bið til hansara! beyð eg og royndi at noyða hann niður á knæ.

Tramans tíð! svaraði hann og gjørdist treiskur.

Reyði Fani lá og vríggjaði sær í lumma mínum, hann ætlaði sær upp í part. Eg tók hann upp og læt hann geisa frammanfyri nøsini á Óla.

Ger nú, sum eg sigi!

Aldri gloymi eg tað eygnabráðið. Endiliga skilti hann álvarsemið í hesum. Hann hevði hug at skríggja, men skríggið var sitandi í hálsinum á honum. Hann lýddi og legði seg á knæ, helt saman hendur.

Ikki halda saman hendur, segði eg. Tí hetta er ein heiðin gudur.

Skelvandi játtaði hann og tók hendurnar sundur.

Sig so: Týras, tú sum sært alt!

Við gráturødd tók hann orðini upp aftur.

Ja, so er alt í lagi, Óli. Nú kanst tú koma á fótur. Hetta er av nú.

Óli var liggjandi. Hann tók eitt lummaturríklæði upp og turkaði um eyguni.

Hatta var ikki so ringt, angrar tú tað, ha? — Eg kendi meg eitt sindur illa við og angraði sjálvur.

Óli risti hævðinum og helt lummaturríklæðið upp fyri andlitið.

Nú kendi eg meg heilt neyðars-

ligan og hugsaði um at biðja hann um fyrigeving. Ella... ja, veruliga rann mær eisini í huga: at geva Óla knívin. Tað var mest sum eisini at bera Týrasi offur.

Tú skuldi bara vágað tær! læt í Reyða Fana.

Men nú hoyrði eg skravið av fótafetum í sandinum og har kom Eskildsen undan, hin stóri verkfrøðingurin. Hann var í veiðimannabúna við fjøður í hattinum, ríðibrókum og stívlum, og hann hevði ein grønan blómukassa í einari reim um herðarnar.

Kvikliga slepti eg knívinum niður í lumman.

Hvat í hundanum er á vási her? spurdi hann.

Lættur um hjartað reisti Óli seg og fór yvir til faðirin.

Hví grætur tú, Óli? spurdi Eskildsen.

Óli kikkaði eftir ondini.

Hann hótti meg við knívi! segði hann.

Lat meg fáa knívin! segði verkfrøðingurin, rætti hondina fram og kom ímóti mær.

Gev mær nú knívin! segði hann aftur og ætlaði at taka í armin á mær.

Men eg snúði mær og slapp undan, helt út eftir teimum knortlutu fjøruklettunum, leyp um hyljar og rivur, við Eskildsen tætt í hølunum, hann var av fimastu monnum.

Úti eystaru megin á Skersvíkini hækkar fjørukletturinn og verður sum eitt grótstöði, og ytst á hesum palli stendur ein stórrur steinur, sum vit kalla Dómstólurinn — uppá hendan stein sprakk eg og stóð har við knívi í hond og hótti teir sum søktu at mær. Hjartað hamraði, harmur og ill-sinni sat í hálsinum á mær og var um at kvala meg.

Gev mær nú knívin, títt ótýggi! rópti Eskildsen.

Tú svíkir meg ikki! segði Reyði Fani.

Marselius, lat meg nú fáa knívin! segði verkfrøðingurin og ætlaði at tala meg til. Tað nyttar tær einki at vera treiskur, tað veitst tú....

Eg svaraði ikki, bara krepti fastari um hitt reyða knívsskeftið.

Letur tú meg fáa knívin við góðum, so skalt tú sleppa undan mær, her var ikki djúpri enn so hesaferð, segði Eskildsen so semiligur á málinum. Hoyrir tú, Marselius? Ella vilt tú heldur vera meldaður til lögverjuna?

Ja, heldur tað! segði Reyði Fani, hann royndi av øllum alvi at styðja meg.

Nú gavst Eskildsen at lokka og hótta. Avgerðin var fallin, hann kom nærri Dómstólinum og kannaði hann gjølla, gjørdi seg til at loypa á.

Hvat nú? Einki fór at nytta hjá mær at halda ímóti einum vaksnum manni, Eg hugsaði um at tveita knívin frá mær, sleingja hann út á víkina.

Ger ikki tað! bønaði Reyði Fani. Ger ikki tað.

Eitt var eftir at taka til: loypa á sjógv.

Nú kom hin grøni hatturin og høvdið undan tromini á Dómstólinum. Eg koyrði knívin í lumman, legði meg á búkin og ók út á hina tromina, slepti mær skreiðandi niður við hesum rúru klettinum, leitaði við tanni til eg fekk fótafesti.

Tá kom høvdið á Eskildsen undan í erva.

Tín byttlingur! rópti hann og veipaði við ørmunum út í tóman.

Hesin kanturinn eg stóð á, var so smalur at eg fekk bert tærnar inná. Einki var at halda sær í. Eg hallaði mær inn at klettinum og varð standandi til eg ikki orkaði meir fyri þínu í fótinum. So spenti eg út frá og leyp úti.

Eitt er at loypa frameftir á sjógv og eftir høvðinum, nakin og væl fyrireikaður — men hitt er verri, at dumsa øvugtur úti og smella ryggin í hitt harða vatnið. Mær sortnaði fyri eygum og eg misti andan og helt at nú var mín seinasta stund komin. Nú kundu teir báðir feðgarnir klára seg sjálvar, drápsmenninir teir vóru. Men so rivaði dagur aftur fyri

eygunum og eg kendi botn undir at hokan fór ekki undir. Eg hoyrði hina sinnisrördu röddina í Eskildsen, hann sat har uppi á Dómsstólinum og rópti:

Grynnir tú, har sum tú ert? Skal eg koma at hjálpa tær?

Eg andaði inn og stakk meg undir, helt meg undir so leingi eg orkaði. Nú kundu teir klára seg sjálvar og halda seg hava druknað meg. Men so var eitt pums úti í og eg fældi eina hond tríva í hárið. Tað var Eskildsen, sum var lopin úti at bjarga mær.

Nú var tap í hendi. Kvikliga tók eg knívin upp úr lummanum og slepti honum. Tí knívin skal fíggindidn ekki fáa.

Ræðuskítur! rópti Reyði Fani. Og tað var seinasta orð hansara. Eg tútbrølaði eina løtu. Tað hvørki sást ella hoyrdist undir hesi uppøsingini.

So var alt av. Eg stríddi ekki ímóti longur, men lat meg bert bjarga upp á turt.

Halgadøys standur! læt í Eskildsen. Hetta kundi verið ein verri vanlukka! Er alt í lagi? Bilar tær einki? Ikki ilt nakra staðir?

Eg risti á høvdinum og tagdi.

Nú fert tú heim at skifta klæði, lítli mín, segði hann so vinarliga og klikkti meg í afturpartin. Og lat meg nú fáa handan knívin!

Hann er burtur, segði eg.

Eg hálaði báðar teir vátu brókalummarnar út.

Reyvalummin! segði Óli ið helt frakkanum og hattinum hjá pápa sínum.

Eg vendi eisini reyvalummanum.

Hann hevur hann undir troyggjuni ella í hosunum, segði Óli.

Eg bretti troyggjuna upp og lat verkfrøðingin kanna eftir í hosum og skóm.

Nei. Her er hann ikki, segði hann. Ver glaður yvir at tú hevur mist knívin, Marselius. Tí tú dugur ikki at hava knív.

Nei, tað dugur tú ikki, segði Óli.

Kom nú, Óli, segði Eskildsen.

Nú var umsíðir liðið út á seinnapartin. Men hóast tað er dagurin ungur enn. Seinnaparturin er hitt longsta av degnum.

Sólin sá enn, men hann var farin at lota lágt og mjørkin fjaldi havsbrúnna. Likkurnar vóru givnar við himmalspæl sítt og lógu nú úti á sjónum sum stórir skínandi flakar.

Mær dámdi einki at koma dýggjvátur til hús við ongum knívi. . . . Eg lá í lívd av einum steini og lat klæðini torna uppi á mær. Gjøgnum eina rivu í klettinum sá eg meðan Óli og faðir

hansara tóku viðfærið saman. Løtu seinni sótu teir á hestinum hjá verkfrøðinginum ið hvarv afturum heygjarnar hóvliga rennandi.

So læt eg meg úr og sprakk úti at leita eftir knívinum. Eg leitaði leingi, og skalv av kulda í sjónum, men alt var til einkis.

Fleiri ferðir skygdi tað sum av knívsbløðum niðri millum grønu og gulu tarafánarnar undir Dómsstólinum, men tað var ongantíð hann.

Ymsa aðra staðir var okkurt reyðligt at síggja. Men tað var heldur ikki hann.

Kropnaður av kulda smoygdi eg mær í aftur klæðini og setti meg upp á Dómsstólin, hoykti meg niður, sorg og angur mólu mær í tonkum, meðan mjørkin spakuliga kom rekandi uttan av havinum og fjaldi allar sýnir.

Á ein hátt var dagurin nú at enda komin.

Áðrenn eg fór tvaglandi heim fór eg yvir og hveitti inn í hellið hjá Týrasi.

Har sat fiskaskrokkurin og gapaði tómur á hinum tápuliga trækubbanum. Tað *bugdi* ikki longur. Tað var ikki annað enn ein vanligur skróvturrur steinbýtaskøltur við ongum eygum.

William Heinesen (týtt)

*Hvør grunar leið og lagnu mans —
tín káti hjartasláttur
bar boð um vón og ungdómsmátt,
men millum lív og deyðanátt
er bert ein andadráttur.*

Hvør grunar

Eftir Hans J. Glerfoss